

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Prishtine, 12 Aralık 2011
Nr. Ref.: RK169/11

KABUL EDİLMEZLİK KARARI

Dava No: KI 17/11

Başvurucular

Shefkat Perdibuka ve Suhejla Morina

Kosova Yüksek Mahkemesinin Rev. nr. 228/2007 sayı ve 13 Mayıs 2010 tarihli kararlarının Anayasaya uygunluğunun değerlendirilmesi.

KOSOVA CUMHURİYETİ ANAYASA MAHKEMESİ

Aşağıdaki yapıdadır:

Enver Hasani, Başkan
Kadri Kryeziu, Başkanvekili
Robert Carolan, Yargıç
Almiro Rodrigues, Yargıç
Snezhana Botusharova, Yargıç
Ivan Čukalović, Yargıç
Gjyljeta Mushkolaj, Yargıç
Iliriana Islami, Yargıç

Başvurucu

1. Başvurucular, Prizrenli avukat Bay Naim Qelaj tarafından temsil edilen Prizren mukimleri Shefkat Perdibuka ile Suhejla Morina'dır.

İtiraz edilen karar

2. Başvurucu, ilgili mülkün mülkiyet hakkının belirlenmesine ilişkin davada Prizren Bölge Mahkemesinin Ac. nr. 490/2006 sayı ve 16 Mayıs 2007 kararına karşı Kosova Yüksek Mahkemesine yapılan itirazın reddedildiği Rev. nr. 228/2007 sayı ve 3 Mayıs 2010 tarihli karar itiraz etmiştir.

Dava konusu

3. Başvurucu, Kosova Cumhuriyeti Anayasası'nın 24, 31 ve 46. maddeleri ile Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin (bundan sonra AİHS şeklinde anılacaktır) 6. maddesini ihlal ettiğini iddia ettiği Kosova Yüksek Mahkemesi'nin Rev. nr. 228/2007 sayı ve 13 Mayıs 2010 tarihli kararına itiraz etmiştir.

Yasal dayanak

4. İstem, Anayasanın 113.7 ve 21.4 maddesine, 03/L-121 sayılı Kosova Cumhuriyeti Anayasa Mahkemesi Hakkında Yasanın (bundan sonra "Yasa" şeklinde anılacaktır) 20, 22.7 ve 22.8 maddelerine ve Kosova Cumhuriyeti Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün (bundan sonra "İçtüzük" şeklinde anılacaktır) 56. kuralı 2. fıkrasına dayandırılmıştır.

Davanın Mahkemeye geliş biçimi

5. Başvurucu, 14 Şubat 2011 tarihinde Kosova Cumhuriyeti Anayasa Mahkemesi (bundan sonra "Mahkeme" şeklinde anılacaktır) başvurmuştur.
6. Anayasa Mahkemesi, 24 Mart 2011 tarihinde Avukat Naim Qelaj, Kosova Yüksek Mahkemesi ve Prizren Bölge Mahkemesine Kosova Yüksek Mahkemesi'nin Rev. nr. 228/2007 sayı ve 13 Mayıs 2010 tarihli kararının Anayasaya uygunluğuna ilişkin sürecin başlatıldığı bildirilmiştir.
7. Mahkeme Başkanının 2 Mart 2011 tarih ve GJR 17/11 sayılı kararı ile Yargıç Altay Suroy raportör yargıç olarak atanmış, aynı tarih ve KSH 17/11 sayılı kararla da Yargıç Snezhana Botusharova başkanlığında, yargıçlar Prof. Dr. Ivan Čukalović ve Prof. Dr. Iliriana Islami'den oluşan Ön İnceleme Heyeti görevlendirmiştir.
8. Kosova Yüksek Mahkemesi'nin 31 Mart 2011 tarihinde Mahkemeye gönderdiği cevabında davayla ilgili görüşünün karar metninde açıklandığını, ona ilave edilecek başka bir şeyin bulunmadığını bildirmiştir.
9. Prizren Bölge Mahkemesinin 4 Nisan 2011 tarihinde Kosova Anayasa Mahkemesi'ne gönderdiği cevabında, görüşünün dava konusu olan kararlarda açıklandığını buna ilave edilecek bir şeyin bulunmadığını açıklamıştır.
10. Avukat Naim Qelaj'ın 13 Nisan 2011 tarihinde Anayasa Mahkemesi'ne gönderdiği bir yazıda Yargıç Altay Suroy'un söz konusu davada müdahil olan karşı tarafın avukatlığını yapmış olduğu için bu Anayasa Mahkemesi'nde görüşülecek bu davada kapsanmamasını talep etmiştir.
11. Yargıç Altay Suroy 5 Mayıs 2011 tarihinde Kosova Cumhuriyeti Anayasa Mahkemesi Hakkında Yasanın 18.1.3 maddesine dayanarak bu davada kapsanmamasını talep etmiştir.

12. Anayasa Mahkemesi, 4 Ağustos 2011 tarihinde başvuru tarafın avukatı Gani Tigani'nin Kosova Yüksek Mahkemesi'nin Rev nr. 228/2007 sayı ve 13 Mayıs 2010 tarihli kararını 3 Haziran 2010 tarihinde teslim aldığına ilişkin telsi-tesellüm tutanağı örneğini temin etmiştir.
13. Mahkeme Başkanının GJR 17/11 sayı ve 10 Ekim 2011 tarihli kararıyla yeni raportör yargıç olarak Yargıç Robert Carolan görevlendirilmiştir.
14. Dava dilekçesi kaydedildikten sonra Yargıç Altay Suroy, Mahkemede görüşülen bu davanın herhangi bir aşamasında yer almadığı, bu davada kapsanmamayı talep etmiştir. Mahkeme bu talebini onaylamıştır.
15. Yargıç Snezhana Botusharova başkanlığında, yargıçlar Prof. Dr. Ivan Čukalović ve Prof. Dr. Iliriana Islami'den Ön İnceleme Heyeti 23 Kasım 2011 tarihinde Raportör Yargıç Robert Carolan'ın raporunu görüştüğünden sonra, Mahkeme heyetine istemin kabul edilmezliğine ilişkin öneri sunmuştur.

Olguların özeti

16. Prizren Belediye Mahkemesinin P. nr. 671/89 sayı ve 21 Ocak 1993 tarihli kararıyla davacılar B. K., Y. K, G. K., M. K., K. doğumlu N. M. ve K. doğumlu M. D.'nin Prizren "Sheshi Lidhja e Prizrenit" nr. 13 adresindeki 1911 numaralı IV. sınıf ve 24.30 ar büyüklüğündeki arsa ve üzerinde kurulu bulunan binanın ve "Kamenica" mevkiinde 5190 numaralı 50 ar büyüklüğündeki V. sınıf tarla olan arazinin sahipleri olduklarının onaylanmasını ve davalı olan Shefkat Perdibuka ile Suhejla Morina (kızlık soyadı Xhana)'nın davacılara bu haklarını tanıyıp mülkü kendi adlarında kaydetmelerine izin verilmesini talep ettikleri dava dilekçeleri dayanaksız bulunarak reddedilmiştir.
17. B. K., Y. K, G. K., M. K., K. doğumlu N. M. ve K. doğumlu M. D.'den oluşan davacılar Prizren Belediye Mahkemesinin 21 Ocak 1993 tarih ve P. nr. 671/89 sayılı kararına karşı Prizren Bölge Mahkemesi nezdinde itirazda bulunmuşlardır.
18. Prizren Bölge Mahkemesi, Ac. nr. 658/93 sayı ve 30 Aralık 1993 tarihli kararı ile Prizren Belediye Mahkemesinin P. nr. 671/89 sayı ve 21 Ocak 1993 tarihli kararı değiştirerek B. K., Y. K, G. K., M. K., K. doğumlu N. M. ve K. doğumlu M. D.'de oluşan davacıların dava dilekçesini onamış ve verasete dayanarak Prizren "Sheshi Lidhja e Prizrenit" nr. 13 adresindeki 1911 numaralı IV. sınıf ve 24.30 ar büyüklüğündeki arsa ve üzerinde kurulu bulunan binanın ve "Kamenica" mevkiinde 5190 numaralı 50 ar büyüklüğündeki V. sınıf tarla olan arazinin sahiplerinin davacıların olduğunu onaylamış, davalı olan Shefkat Perdibuka ile Suhejla Morina (kızlık soyadı Xhana)'nın davacılara bu haklarını tanıyıp mülkü yetkili organlar tarafından onların adlarına kaydedilmesine izin vermelerine emretmiştir.
19. Davalılar (burada başvuru sahipleri) Shefkat Perdibuka ile Suhejla Morina, Prizren Belediye Mahkemesinin 21 Ocak 1993 tarih ve P. nr. 671/89 sayılı kararına karşı şu iki olağanüstü kanun yolunu göstermişlerdir: revizyon istemi ve yargılamanın tekrarı.
20. Sırbistan Yüksek Mahkemesi, Rev. nr. 5088/94 sayı ve 28 Nisan 1995 tarihli kararıyla Prizren Bölge Mahkemesinin Ac. nr. 658/93 sayı ve 30 Aralık 1993 tarihli kararına ilişkin revizyon istemini kabul edilmez bularak reddetmiştir.
21. Prizren Belediye Mahkemesinin C. nr. 24/94 sayı ve 6 Mart 2006 tarihli kararına ilişkin yargılamanın tekrar edilmesi talebi de dayanaksız olduğu gerekçesiyle reddedilmiştir.

22. Davalılar (burada başvuruçular) Shefkat Perdibuka ile Suhejla Morina, Prizren Belediye Mahkemesinin C. nr. 24/94 sayı ve 6 Mart 2006 tarihli kararına karşı Prizren Bölge Mahkemesine itiraz etmişlerdir.
23. Prizren Bölge Mahkemesi, Ac .nr. 490/2006 sayı ve 16 Mayıs 2007 tarihli kararla Prizren Belediye Mahkemesinin C. nr. 24/94 sayı ve 6 Mart 2006 tarihli karar gerekçesini değiştirmiş, fakat, yargılamanın tekrar edilmesi önerisini süresi dolduğu gerekçesiyle reddetmiştir.
24. Davalılar (burada başvuruçular) Shefkat Perdibuka ile Suhejla Morina, Prizren Bölge Mahkemesinin Ac .nr. 490/2006 sayı ve 16 Mayıs 2007 tarihli kararına karşı Kosova Yüksek Mahkemesine revizyon başvurusunda bulunmuşlardır.
25. Kosova Yüksek Mahkemesi, Rev. nr. 228/2007 sayı ve 13 Mayıs 2010 tarihli kararı ile Prizren Bölge Mahkemesinin Ac .nr. 490/2006 sayı ve 16 Mayıs 2007 tarihli kararına karşı revizyon talebini yerinde bulmayarak reddetmiştir.
26. Davalılar (burada başvuruçular) Shefkat Perdibuka ile Suhejla Morina'yı temsil eden Avukat Gani Tigani, Kosova Yüksek Mahkemesi, Rev. nr. 228/2007 sayı ve 13 Mayıs 2010 tarihli kararını 3 Temmuz 2010 tarihinde kabul etmiştir (delil: Kosova Yüksek Mahkemesi'nin alındı belgesi).
27. Dava dosyasında Avukat Gani Tigani'nin Kosova Yüksek Mahkemesi, Rev. nr. 228/2007 sayı ve 13 Mayıs 2010 tarihli kararının başvuruçulara gecikmeli olarak "1 Kasım 2010 tarihi dolaylarında" teslim edildiği beyanı da yer almaktadır (dava dosyası s. 49).

Başvuruçunun iddiaları

28. Başvuruçular ilgili mülkün mülkiyet hakkının belirlenmesine ilişkin davada Prizren Bölge Mahkemesinin Ac. nr. 490/2006 sayı ve 16 Mayıs 2007 kararına karşı Kosova Yüksek Mahkemesine yapılan itirazın reddedildiği Rev. nr. 228/2007 sayı ve 3 Mayıs 2010 tarihli kararı ile Kosova Cumhuriyeti Anayasası'nın 24 [Kanun Önünde Eşitlik], 31 [Adil ev Tarafsız Yargılanma Hakkı] ve 46. [Mal Güvenlięi] maddeleri ile Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin (bundan sonra AİHS şeklinde anılacaktır) 6. maddesini (Adil Yargılanma Hakkı) ihlal edildiğini ileri sürmüşlerdir.

İstem kabul edilirlilięinin değerlendirilmesi

29. Mahkemenin istem hakkında karar alabilmesi için öncelikle başvuruyu ilgili Anayasada belirtilip Anayasa Mahkemesi Hakkında Yasa ve İçtüzükte vurgulanan kabul edilirlilik koşullarının yerine getirilip getirilmediğini değerlendirmek durumundadır.
30. Mahkeme bununla ilgili olarak Yasanın 49. maddesine atıfta bulunur. Madde şunu belirlemiştir:

"Başvuru, dört (4) aylık süre içerisinde yapılır. Süre, başvuruçuya mahkeme kararı teslim edildiği günden itibaren işlemeye başlar. Tüm diğer durumlarda karar veya hükmün alenen aıklandiğı günden itibaren süre işlemeye başlar. İstem bir yasa ile ilgili ise, bu durumda süre, yasanın yürürlüğe girdiği günden itibaren işlemeye başlar."

31. Sunulan evraktan başvurunun Yasanın 49. maddesinin öngördüğü yasal süre içerisinde yapılmadığı anlaşılmaktadır.
32. Kosova Yüksek Mahkemesinin Rev. nr. 228/2007 sayı ve 13 Mayıs 2010 tarihli kararı son kararı başvuruçunun avukatı Gani Tigani'ye 3 Temmuz 2010 tarihinde teslim edilmiştir (kanıt: Kosova Yüksek Mahkemesi alındı belgesi). Oysa başvuruçular 14 Şubat 2011 tarihinde Anayasa Mahkemesi'ne başvurmuşlardır. Bu da Yasanın 49. maddesinde öngörülen süre geçtikten sonra Mahkemeye başvuru yapıldığı anlamına gelir.
33. Bu da başvurunun, İçtüzüğü'nün 36 (1b) kuralının: "Mahkeme istemleri yalnız şu hallerde görüşebilir: b) Başvuruçuya nihai etkin hukuki çözüm teslim edildikten sonra istemin dört ay içerisinde teslim edilmesi durumunda" şeklindeki sınırlamalara göre kabul edilmez olduğunu ortaya koymaktadır.

BU SEBEPLERDEN DOLAYI

Anayasanın 113.7 maddesine, Yasanın 49 maddesine ve İçtüzüğü'nün 36 (1b) ve 56(2) kuralına dayanarak Anayasa Mahkemesi'nin 23 Kasım 2011 tarihli duruşmasında oybirliğiyle:

- I. İstemin kabul edilmez olarak REDDİNE karar verilmiştir.
- II. İşbu karar Yasanın 20.4 maddesine uygun şekilde taraflara bildirilip Resmi Gazetede yayımlanır.
- III. Karar derhal yürürlüğe girer.

Raportör Yargıç

Anayasa Mahkemesi Başkanı

Robert Carolan, imza

Prof. Dr. Enver Hasani, imza